

con dâu

? Cùng là hàng cây bao bọc, che chắn quanh nhà đã viết

bao rào

sao lại còn viết

bao giũ?

Lô gích nào bị nên hỏi cho những cách viết khác nhau trên đây về phụ âm đầu

d~/gi~/r~?

Vậy thì liệu có một hệ thống chính tả

tuyệt đối đúng

làm

chủn môn

đúng không?

Có những quy luật chi phối cách viết.

Đôi khi, theo luật này lại mâu thuẫn với luật kia. Đó là sinh ra những ngoặc in, những "vết rào" khi quy tắc.

Quy tắc

bổ đầu thanh điệu

xã này căn cứ vào

ngữ âm

: "đầu thanh bổ ngữ âm chính căn cứ vào". Giữ vững có nguyên âm đôi"

khi tiếng chuông chùa

bổ trợ

", không có chỗ nào mang âm chính nên lại thêm một quy tắc cảm tính "đầu thanh điệu bổ ngữ vị trí "cần xã ngữ", "hài hòa". Đó là, đây này là

luật thẩm mỹ

– một quy tắc bổ trợ thành văn – trong những trường hợp viết căn cứ vào Ngữ âm Việt: "

hình chi phối đi

".

Có những trường hợp, tôn trọng quy tắc này lại vi phạm quy tắc kia. Bổ đầu theo quy tắc ngữ âm chúng ta viết

hòa bình, loá mắt, trống xoá, sắc kho, hu ho, củ sủy, Thúy Kiều, ...

ý và ý nghĩa trong thâm tâm, những ngữ pháp thích

hình chi phối đi

nhân viên viết

hòa bình, loá mắt, trống xoá, sắc kho, hu ho, củ sủy, Thúy Kiều, ...

Vậy là trong những trường hợp trên

không thể có một chủn duy nhất,

chúng ta chấp nhận

có hai bên thể thức đầu đuôi coi là chủn

.

Vi t

i

hay

y

cũng liên quan t i lu t th m mĩ hình ch ph i đ p

.

Theo quy đ nh c a B Giáo D c, ph i vi t

kì l , lí lu n, v t lí, mĩ v , Nam Kì.

Quy đ nh này trái v i cách vi t trên báo chí th i x a: Trong

Gia Đ nh Báo

năm

1881, 1882

hay trong

Nông C Mìn Đàm

năm 1902

,

chúng ta g p:

ký tên

;

th ký; trong k 15 ngày; xem k ; Nam-K ; k nh t; anh l y làm k ; Lý văn Ng c; chánh lý

;

ch ng lý; m ng lý

;

có lý l m

;

làng Bình-hy,...

“

Hình ch ph i đ p

” trong thâm tâm ng i Vi t là c n

cân đ i

v đ cao

gi a các con ch trong m t t . Đ i đ là trong m t t n u con ch m t ph âm đ ng c nh /

i

/ nhô cao lên thì ta vi t

y

nh m t o ra s hài hòa

trên d i

. Nhi u ng i th ng ‘phá rào’ quy đ nh vi t

i

này. Vi t

lý

thì ph n trên và ph n d i ch này cân đ i v i nhau, còn vi t

lí

thì phần đầu của nó này hay là nó. Và nó là ta viết
quản lý, lý luận, lý lịch,
môn

vật lý, kỹ thuật, ...

Cách viết

Hoa Kỳ

cũng theo cái lý này. Nhưng phần âm nào cùng đó cao đó ng tr c v i /
i/

thì có khuynh hướng dùng

i

:

si mê;

mã dân;

chim

ri;

rên

r ;

xanh

ri; vì phạm; vì sao; vì trí

;...

Điều thú vị là viết

n c M

vấn theo đúng luật th m mĩ. Ch M (viết hoa) nhô cao hơn ch

i

nên m i viết M ch không viết

n c Mĩ.

Viết tên riêng n c ngoài th nào?

Mọi dân tộc ghi tên riêng theo họ của mình. Một tên riêng có nhiều biến thể, nhưng biến thể lịch sử và những biến thể do quy luật tiến hóa của ngôn ngữ. Nghĩa là không có một tên riêng duy nhất của nó.

Tên riêng n c ngoài nhập vào tiếng Việt trước hết qua tiếng Trung Quốc và đó là viết có dấu như:

Anh-Cát-Li, Ba-Lê, Luân-Đôn, Hoa-Thành-Đôn, ...

Sau đó những người đi đến b đi.

Chưa nói đến những cái tiếng Pháp, tiếp đến là tiếng Anh nhiều tên của chuyên lái theo cách của Pháp, rồi cách của Anh hoặc từ lái nguyên gốc:

Pari; Oa sinh t n.

Nhưng vẫn gọi

Luân Đôn

vì âm khác với âm gốc London.

Do nguyên lý

tiũ t kiũ m

trong ngôn ngữ, nhiũ u tên riêng tũ đũng đũng c rút gũn thành nhũng tên mũ t âm tiũ t nghe rũ t Viũ t

Nam:

Anh

Úc, Ý, Áo, Mũ

,

...

Báo chí thũũng ngữ viũ t 'HLV ngữũ i

Bũ

Calisto' chũ ít viũ t 'HLV ngữũ i

Bũ Đào Nha

Calisto'.

Nên phiên âm hay giũ nguyên đũng tên riêng nũũ c ngoài?

Theo quan đũm

phiên âm

sũ gũp nhiũ u trũ ngữũ i.

Có nhũng tũ nũũ c ngoài phiên âm thũ nào cũng đũn tũ i nhũng cách đũc không đũng nhũ tũ gũc.

Nên phiên âm tũ

Genève

[\[1\]](#)

thũ nào?

Giũ -ne ; Giũ -ne-vũ ;

hay

Giũ -neo

? Theo cách nào thì ngữũ i Viũ t bình thũũng cũng cũ đũc không chũn nhũ nguyên ngữ, sũ nhũ n mũ nh tũ i âm tiũ t đũng củũ i

ne, vũ, neo.

Nghe rũ t kũ.

Tiũng Viũ t thiũ u nhiũ u vũn có trong các thũ tiũng ngữ khác nên rũ t nhiũ u tũ không thũ có phiên âm chũn.

Nhiũ u tên riêng chũ a đũng ý nghĩa, nũ u phiên âm sũ xóa đi nghĩa có trong

nguyên ngữ. Ví đũ : "Khi còn cũ m quyũn, tũng thũng Pháp Sarkozy và bà Merkel đã hình thành liên minh "

Merkozy

" (báo, 08.5.2012). Phiên âm thũ nào cái tên

Merkozy

(lũ y phũn đũ u tên nũ thũ tũũng Đũc

Merk

el nhập vào phần cuối tên ông Sar

kozy

) trong câu trên để nói đến các rừng đây là liên minh của hai chính khách trên?

Nguyên tắc của bản của việc viết tên riêng nước ngoài theo hệ chữ Latinh là phải viết đúng từ mà các từ đã có thể theo một chữ như nó vẫn có

Đuốc tôn ty của người Việt đến từ những mâu thuẫn

khi viết

ên riêng Trung Quốc.

Trước đây bắt đầu từ xưa, cao thấp, của tên riêng

Trung Quốc là được phiên âm theo cách của Hán Việt:

Bức Kinh, Khổng Tử, Tôn Trung Sơn, “cửu thập bồng bàn có quái chiêu Trùng Nhĩ Lâm”,...

Trong sáu trăm năm trước Công nguyên Việt cổ mênh mông sông núi gửi thân thuở khi được mệnh tên Hán – Việt. Trong vòng mấy nghìn năm nay, theo thông lệ quốc tế tên riêng của những người Trung Quốc họng “bình dân” dần dần được viết bằng chữ Latinh và phiên theo âm Bắc Kinh. Tên của những nhà vô địch bóng bàn thế giới đã được viết là

Kum Pu Ru, Wang Hao

chưa không còn mấy ai viết là

Khổng Tử, Huỳnh

hay

Quang Hoa.

Đó là sự hỗn loạn nhập quốctính của. Tuy nhiên, với đuốc tôn ty người Việt vẫn giữ những người đứng đầu nhà nước Trung Quốc theo tên Hán-Việt:

Hồ Chí Minh, Tôp Cấn Bình...

Vậy là thiều như quán. Tôi đề nghị với PGS Đoàn Lê Giang, tôi nay trở đi tên riêng Trung Quốc của viết theo phiên âm Bắc Kinh: hai tên này nên phiên là

Hú Jǐntǎo, Xí Jìnpíng.

[\[1\]](#) Năm 1954 có “Hiệp định Genève (Thụy Sĩ) lập lại hòa bình ở Đông Dương” nên từ này được phiên âm rất nhiều.